

**CRNA GORA
MINISTARSTVO FINANSIJA**

Broj: 01-02-03-14060/1

Podgorica, 19.12.2014. godine

MINISTARSTVO RADA I SOCIJALNOG STARANJA

-n/r ministra, g-dina Predraga Boškovića -

Poštovani gospodine Boškoviću,

Povodom *Predloga uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica*, Ministarstvo finansija daje sljedeće

MIŠLJENJE

Uvidom u tekst Predloga uredbe i pripremljeni Izvještaj o sprovedenoj analizi uticaja propisa, sa aspekta implikacija na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

U skladu sa Zaključkom Vlade Crne Gore broj 08-1209 od 29. maja, Ministarstvo finansija daje saglasnost na Predlog uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica.

S poštovanjem,

MINISTAR
Radoje Žugić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo rada i socijalnog staranja

NAZIV PROPISA

Predlog uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Predloženi akt treba da riješi problem zapošljavanja teže zapošljivih lica koja se nalaze na evidenciji nezaposlenih. To su lica starija od 50 godina života; lica koja nijesu bila u radnom odnosu u prethodnih šest mjeseci; lica koje nije završilo srednje obrazovanje ili stručnu kvalifikaciju ili koje je završilo redovno obrazovanje a najduže dvije godine nakon toga nije imalo zasnovan radni odnos; lica koje pripada populaciji Roma i Egipćana, lica koje učestvuje u programima javnih radova
- Uzroci problema na otežano zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica:
 - Neposredan uticaj na tržište rada ima stanje u oblasti ekonomije, tako da u vrijeme nepovoljnijih kretanja u širem ekonomskom kontekstu dolazi do porasta nezaposlenosti i smanjenja obima zapošljavanja, što potvrđuje i finansijska i ekonomska kriza aktuelna već nekoliko godina.
 - Snižena apsorpciona moć tržišta već nekoliko godina utiče na smanjen obim zapošljavanja i do porasta dugoročne nezaposlenosti. Takođe evidentno je manje zapošljavanje lica svih profila stručne spreme koja zaposlenje nijesu našli kako u prethodnih šest mjeseci, tako i u roku od dvije godine nakon završetka obrazovanja. Takođe, nepovoljna obrazovna i kvalifikaciona struktura pojedinih kategorija teže zapošljivih lica utiče na smanjen obim zapošljavanja.
- Posljedice problema su:
 - relativno visoka stopa nezaposlenosti;
 - neusklađenost između ponude i tražnje na tržištu rada, a posebno kod pojedinih zanimanja;
 - usporeno zapošljavanje, posebno mladih sa visokim obrazovanjem, pripadnika RE populacije;
 - dugoročna nezaposlenost.
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
 - Nezaposlena lica, koja se uslijed nemogućnosti pronalaska zaposlenja, suočavaju sa socijalnom i drugim problemima;
 - Nezaposlena lica svih nivoa obrazovanja, koji će uslijed nemogućnosti zaposlenje u određenom

vremenskom periodu, postati nekonkurenti, izgubiti stečene vještine i znanja ili će tražiti zaposlenje u inostranstvu.

• **Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?**

- U slučaju da se ne usvoji predloženi akt došlo bi do znatnog povećanja broja nezaposlenih lica, i povećanja dugoročno nezaposlenih lica, svakim danom gube vještine i znanja koja su imala ili stekla u određenom vremenskom periodu, kroz razne vidove obuka za tržište rada. Sa druge strane, imajući u vidu prethodna iskustva u primjeni uredbe, poslodavci bi bez ovog propisa zapošljavali i veći obim strane radne snage.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- **Ciljevi koji se postižu Uredbom o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica su:**

- povećan obim zapošljavanja nezaposlenih lica sa evidencije ;
- smanjenje stope nezaposlenosti;
- podsticanje poslodavaca za zapošljavanje kategorija nezaposlenih lica koja pripadaju kategoriji teže zapošljivih ili lica u nepovoljnom položaju;
- ostvarenje ciljeva postavljenih Nacionalnom strategijom zapošljavanja i razvoja ljudskih resursa 2012-2015

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Zaključkom Vlade broj 08-1209 od 29. maja 2014. godine prilikom usvajanja Analize cjelokupnog sistema subvencija koju dobijaju poslodavci u slučaju zapošljavanje domaće radne snage, Vlada je zadužila Ministarstvo rada i socijalnog staranja da u saradnji sa Ministarstvom finansija, Poreskom upravom i Zavodom za zapošljavanje Crne Gore, pripremi novu Uredbu o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Pozitivni uticaji (direktni i indirektni):

- Rješenja iz Predloga Uredbe će uticati na nezaposlena lica koja su teže zapošljiva, koja su dugoročno nezaposlena i koja su svrstana u kategoriju lica u nepovoljnom položaju.

- Direktno doći će do smanjenja nezaposlenosti i rasta zaposlenosti, što će uticati na povoljnija ekonomska kretanja i smanjenja socijalne isključenosti.

Negativni uticaji:

- Nedonošenjem predloženog akta povećala bi se dugoročna nezaposlenost, posebno imajući u vidu kategorije na koje se odnosi uredba, a time i ukupna nezaposlenost;
- Nezaposlena lica koja su dugoročno nezaposlena gube vještine i znanja koja su stekli;
- Nezaposlena lica postaju obeshrabrena i socijalno isključena.

-Primjena predloženog akta u dijelu zapošljavanja lica kod poslodavaca stvara obavezu uplate poreza i doprinosa na lična primanja, ali u povoljnijem iznosu;

-Primjena propisa opravdava troškove koje će stvoriti iz razloga smanjenja nezaposlenosti i uključivanje što većeg broja nezaposlenih lica, koje ima višestruke efekte;

-Propisom se podržava stvaranje novih radnih mjesta, što bi ubuduće moglo uticati i stvaranju novih privrednih subjekata;

-Ovim aktom se ne stvaraju administrativne i biznis barijere, već naprotiv podstiče se zapošljavanje u određenom vremenskom periodu.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.

Fiskalni uticaj primjene Uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica

Mogućnost korišćenja subvencija za zapošljavanje predviđenih uredbom odnosi se na oko 12.000 lica ili na oko 37% ukupnog broja nezaposlenih lica.

Kako su uredbom obuhvaćena lica koja spadaju u kategoriju lica u nepovoljnom položaju, odnosno teže se zapošljavaju, procjena je da bi se njena primjena mogla realizovati na oko 5.000 ili na oko 40% navedenog broja lica.

Prema predloženim rješenjima na bruto zaradu od 400,00 € (neto zarada 268 €) fiskalne obaveze bi mjesečno iznosile 101,4 €, a subvencije 76 € (Tab. 1. i 2.).

U odnosu na bruto zaradu zaposlenog iznos subvencije čini 17,06%.

U odnosu na ukupne fiskalitete koji se odnose na zarade zaposlenih, iznos subvencije čini 42.8% što bi moglo stimulirati poslodavce na veće zapošljavanje domaće radne snage, posebno tokom ljetnje i zimske turističke sezone.

Pod navedenom pretpostavkom da će se olakšice predviđene uredbom odnositi na oko 5.000 lica, za radno angažovanje od prosječno 4-6 mjeseci i neto zaradom od 268 € (bruto zarada 400 €) subvencije bi na godišnjem nivou iznosile oko 1,7 mil.€.

- Implementacijom uredbe ne proizilaze međunarodne fiskalne obaveze;
- Neophodna finansijska sredstva koja zavise od primjene uredbe nijesu planirana budžetom za 2015. godinu;
- Usvajanjem ovog akta nije predviđeno donošenje drugog akta iz kojeg bi proistekle finansijske obaveze;
- Implementacijom ovog propisa ostvariće se prihod za Budžet Crne Gore kroz uplatu dijela doprinosa za obavezno socijalno osiguranje i pripadajućeg prireza.

- Prilikom obračuna finansijskih izdataka u obzir su uzete sljedeće pretpostavke:

1. Mogućnost korišćenja subvencija za zapošljavanje predviđenih uredbom odnosi se na oko 12.000 lica ili na oko 37% ukupnog broja nezaposlenih lica

2. da bruto zarada iznosi 400,00 eura;

4. da struktura i visina fiskaliteta u narednom periodu ostane nepromijenjena;

- Preciznam obračun finansijskih izdataka/prihoda nije moguće utvrditi iz već navedenih razloga odnosno pretpostvki u smislu broja zapošljavanja lica predviđenih uredbom.
- Uredba o dopuni Uredbe o subvencijama za zapošljavanje određenih kategorija nezaposlenih lica se prvi put dostavlja na mišljenje Ministarstvu finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertska podrška i ako da, kako.
- Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).
- Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti.

Nije korištena ekspertska podrška pri izradi Predloga dopune Uredbe.

Pri izradi predloženog akta formirana je radna grupa od predstavnika Ministarstva rada i socijalnog staranja, Ministarstva finansija, Poreske uprave, Odjeljena za pripremu državne pomoći i Zavoda za zapošljavanje Crne Gore.

7: Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

-Nema prepreka za implementaciju propisa.

-Da bi se ispunio cilj primjene propisa, potrebno je obavijestiti poslodavce o mogućnostima korišćenja nove Uredbe.

Glavni indikator je broj lica sa evidencije koje su poslodavci angažovali primjenom Uredbe.

Za sprovođenje monitoring i evaluaciju primjene propisa, zadužena je Poreska uprava, Uprava za inspekcijske poslove, Ministarstvo rada i socijalnog staranja i Zavod za zapošljavanje

Datum i mjesto

2.12.2014. godine

